

Sporočilo za javnost
Ljubljana, 3. 10. 2025

Novi evropski Bauhaus 2025: Studio Prostorož prejemnik nagrade in srečanje slovenske razvojne skupnosti NEB v Bruslju

Bruselj, 30. 9. 2025

Slovenska delegacija se je pod okriljem Centra za kreativnost (CzK) in MAO udeležila konference *Novi evropski Bauhaus (NEB) v regijah in mestih*, ki je 29. in 30. septembra 2025 potekala v Bruslju. Dogodek, ki se ga je udeležilo skoraj 500 obiskovalcev, je združeval bogat konferenčni program in slovesno podelitev nagrad Novega evropskega Bauhauusa, kjer je med drugim slavil urbanistični studio Prostorož. Kolektiv je prejel nagrado Novi evropski Bauhaus 2025 kot drugouvrščen izstopajoči projekt v kategoriji *Prednost ljudem in prostoru*, ki to najbolj potrebujejo. Konferenčni program je bil namenjen izmenjavi NEB dobrih praks in iskanju sinergij pri naslavljanju ključnih razvojnih izzivov v državah članicah – od vključevanja skupnosti v odločanje o skupnih prioritetah do dostopnih stanovanj. Na povabilo organizatorjev so s primeri dobrih praks slovenske barve zastopale direktorica Regionalne razvojne agencije Zasavje Anja Šerc in vodja projekta Preplet – Zasavsko učno stičišče Nataša Grošelj ter predstavnica kabineta župana Občine Ravne na Koroškem Janja Širnik s primerom skupnostnega obnovljenega muzejskega območja Stare železarne Ravne na Koroškem, edinstvenega spomenika tehniške kulturne dediščine ne le v slovenskem, temveč tudi v evropskem prostoru.

Srečanj s predstavniki Evropske komisije in Evropskega parlamenta v Bruslju so se udeležili predstavniki Mestne občine Celje, Občine Ravne na Koroškem, Regionalne razvojne agencije Zasavje, Regionalne razvojne agencije Savinjska, Ministrstva za kohezijsko in regionalni razvoj (MKRR), Ministrstva za okolje, prostor in energijo (MOPE), Zavoda Iskriva, Slovenskega regionalnega razvojnega sklada, Centra za razvoj, demonstracijo in usposabljanje za brezogljične tehnologije, projekta Preplet – Zasavsko učno stičišče ter Centra za kreativnost (CzK) in MAO.

CzK in MAO, ki pod okriljem Ministrstva za kulturo RS deluje kot nacionalna stična točka NEB, je ob povabilu Evropske komisije na srečanje deležnikov NEB v Bruslju, združil raznoliko delegacijo, ki so jo zastopali predstavniki Mestne občine Celje z županom Matijo Kovačem, Občine Ravne na Koroškem, Regionalne razvojne agencije Zasavje, Regionalne razvojne agencije Savinjska, Ministrstva za kohezijsko in regionalni razvoj (MKRR), Ministrstva za okolje, prostor in energijo (MOPE), Zavoda Iskriva, Slovenskega regionalnega razvojnega sklada, Centra za razvoj, demonstracijo in usposabljanje za brezogljične tehnologije ter projekta Preplet – Zasavsko učno stičišče ter Centra za kreativnost (CzK) in MAO. Slovenska delegacija je povezala zainteresirane deležnike v medresorsko in medregijsko razvojno skupnost, ki presega institucionalne in geografske delitve ter zasleduje skupno vizijo regenerativnega razvoja Slovenije po principu načel, ki jih zasleduje NEB.

Osrednji del dogodka je bila slovesna podelitev nagrad Novi evropski Bauhaus, ki je potekala 30. septembra v Evropskem parlamentu. Slovenski projekt *(Ne)zdravi prostori* urbanističnega studia Prostorož je bil drugouvrščen izstopajoči projekt v kategoriji *Prednost ljudem in prostoru, ki to najbolj potrebujejo*. Projekt se osredotoča na izboljšanje zunanjih površin po meri pacientov, zdravstvenih delavcev in obiskovalcev. V studiu so izvedli obširno raziskavo s pacienti, svojci in zdravstvenimi delavci. Nagrada, ki jo je v imenu ekipe Prostorož sprejela Naja Kikelj Širok, predstavlja mednarodno potrditev in priznanje za dosedanje delo in inovativen pristop studia ter pomemben prispevek k prepoznavnosti slovenskih praks v širšem evropskem prostoru.

Poleg podelitve nagrad je dogodek vključeval dvodnevno konferenco na kateri je Evropska komisija predstavila konkretne rešitve, ki prikazujejo prakse temelječe na načelih NEB in njihov pomen za vzpostavljane privlačnejše, trajnostne in skupnostne kohezijske politike ter nadaljnjih investicij za razvoj EU.

Na panelu **Novi evropski Bauhaus v regijah za pravični prehod** sta slovenske barve zastopali direktorica Regionalne razvojne agencije Zasavje **Anja Šerc** in vodja projekta Preplet – Zasavsko učno stičišče **Nataša Grošelj**. Na povabilo organizatorjev sta predstavili načrte za pripravo regionalnega razvojnega programa (v senci) s sodelovanjem v programu **Teritoriji v akciji NEB**, ki ga vodi **Skupno raziskovalno središče (JRC)** pri Evropski komisiji ter vzpostavitev učnega stičišča Preplet, ki bo povezal vseh 16 vzgojno-izobraževalnih zavodov v Zasavju z namenom razvoja novih oblik izobraževanja in razvoj potrebnih kompetenc za pravičen prehod.

Predstavnica kabineta župana Občine Ravne na Koroškem **Janja Širnik** je na panelu **Pričevanja in refleksije iz terena** predstavila edinstven primer skupnostnega razvojnega prostora, ki ohranja neprecenljive sledi več kot štiristoletne tradicije jeklarstva z ohranjeno originalno proizvodno halo v kateri so še vedno izvirni stroji. Je tudi prostor, ki povezuje preko 40 deležnikov in bo svoja vrata uradno odprl 7. oktobra 2025.

Vsebine razprav v sklopih **Grajenje boljše prihodnosti: Stanovanjske inovacije in NEB** in **Pravični prehod regij** so naslovile ključne razvojne izzive kot so stanovanjska politika, energetska tranzicija, varstvo kulturne dediščine, vključevanje lokalnih skupnosti v razvojne projekte, zaščito okolja, razvoj novih znanj in veščin, iskanje virov financiranja ter krepitev upravljaljskih kapacitet. Na konferenci so bili predstavljeni tudi primeri dobrih praks in velikih razvojnih ter infrastrukturnih projektov iz drugih evropskih držav (Irska, Nemčija, Romunija idr.) na področju kulturne dediščine in dostopnega bivanja, ki z večmilijonskimi podporami praksam NEB dokazujejo, da je mogoče strateško povezovati kohezijska in druga evropska sredstva ter jih uporabljati za trajnostno in dolgoročno transformacijo mest in regij.

Slovenska delegacija se je ob robu konference srečala tudi z vodjo enote NEB **Eleno Montani**, **Vero Winthagen** in **Borutom Cinkom** pri Skupnem raziskovalnem središču Evropske komisije, kjer so naslovili odprte izzive ter oblikovali predloge za bolj učinkovito implementacijo NEB načel v različne vire financiranja ter razvojne politike. Delegacijo je sprejel tudi Vodja enote za Bolgarijo, Madžarsko in Slovenijo na Generalnem direktoratu za regionalno in mestno politiko (DG Regio) **Andreas von Busch**. **Gabriel Onaca**, programski vodja DG Regio, nam je predstavil koncept funkcionalnih urbanih območij (FUA). Razprava, ki sta jo povezovala **Gašper Kavšek** in **Martina Repnik** (DG Regio), je tekla o njihovi vlogi v regionalnem razvoju, izkušnjah iz drugih držav članic in možnostih njihove uporabe v slovenskem kontekstu. Medtem so se predstavniki Centra za kreativnost udeležili srečanja nacionalnih stičnih točk NEB s predstavniki **Evropske komisije in Evropskega parlamenta**.

Skupna slovenska udeležba v Bruslju pomeni pomemben korak k povezovanju rastoče slovenske NEB skupnosti in k oblikovanju skupnih razvojnih vizij, ki bodo vplivale na prihodnje načrtovanje in izvajanje politik na nacionalni in (med)regionalni ravni. Je tudi pomemben prispevek v dialog o integraciji načel NEB v razvojno načrtovanje regij in mest.

V naslednjih korakih je predvideno oblikovanje delovne razvojne skupine, ki bo prispevala predloge ukrepov za razvoj projektov in politik na načelih NEB ter sodelovala pri načrtovanju razvojnih metodologij. Vse z deljenim namenom delovanja za bolj trajnostno in lepo prihodnost, ki obenem zagotavlja dostopnost in družbeno pravičnost.

Studio Prostorož prejemnik nagrade Novi evropski Bauhaus 2025!

Bruselj, 30. 9. 2025

Neprofitni urbanistični studio Prostorož je včeraj v Bruslju prejel nagrado Novi evropski Bauhaus kot drugouvrščen izstopajoči projekt v kategoriji Prednost ljudem in prostorom, ki to najbolj potrebujejo.

Studio je nagrado prejel za svoje delo pri raziskovanju odprtih prostorov klinik Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana in Onkološkega inštituta Ljubljana, ki so del največjega bolnišničnega območja v Sloveniji. Projekt (Ne)zdavi prostori se je osredotočal na izboljšanje površin po meri pacientov, zdravstvenih delavcev in obiskovalcev, ki so bili v projekt vseskozi tudi vključeni.

Z raziskavami, delavnicami, manjšimi prostorskimi intervencijami in neposrednim stikom z uporabniki je Prostoroz dokazal, kako urejene in zelene površine pozitivno vplivajo na počutje zaposlenih, zmanjšujejo stres pacientov in podpirajo proces zdravljenja. Med drugim so ugotovili, da pacienti pogrešajo zunanje prostore za čakanje, zdravstveni delavci urejene površine za sprostitev in druženje, oboji pa si na območju želijo več zelenja, dreves in prostora za počitek. Njihova želja ni presenetljiva: v studiu opozarjajo, da je na ožjem območju ljubljanskih klinik delež zelenih površin približno 13-odstoten, kar je polovico manj od deleža, ki ga za zdravstvene ustanove priporoča Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Za ureditev območja so v studiu Prostoroz predlagali nekaj srednje- in kratkoročnih rešitev, med katerimi so nekatere že izvedli: med drugim so na območju postavili dodatne udobne klopi, obnovili paviljon pri glavni stavbi UKC in pripravili več načrtov prenove ključnih javnih prostorov. Ob Zaloški cesti na njihovo pobudo stoji tudi pokrita čakalnica, ki je začasen, a glasen odgovor na pomanjkanje prostorov za paciente. Čakalnica simbolično zavzema prostor, ki je bil prej namenjen ilegalno parkiranim vozilom in daje prednost ljudem pred avtomobili.

Nagrada Novi evropski Bauhaus, ki jo vsako leto podeljuje Evropska komisija, izpostavlja projekte, ki združujejo trajnost, inkluzivnost in lepoto. Letošnja podelitev je potekala 30. septembra v Bruslju. Poleg slovenskega so med drugim nagrajeni tudi projekti uveljavljenih prostorskih kolektivov iz Madžarske, Italije, Grčije in Italije. Po dobrem sodelovanju z UKC Ljubljana v studiu napovedujejo, da bodo sodelovanje na področju kakovostnih odprtih prostorov nadaljevali tudi v prihodnje.

Več o nagradah Novih evropski Bauhaus 2025:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2263

Več o nagrajenem projektu: prostoroz.org/ukc-ljubljana

O PROSTOROŽU

Neprofitni urbanistični studio Prostoroz je bil ustanovljen l. 2004. Danes interdisciplinarno ekipo sestavljajo arhitektke in družboslovke, ki s svojim znanjem omogočajo večdimenzionalen pristop k izzivom mestnega prostora. Studio pozornost usmerja na spregledane javne prostore in jih ureja po meri ljudi in z mislijo na okolje. Prostoroz sestavljajo Alenka Korenjak, Maša Cvetko, Zala Velkavrh, Naja Kikelj Širok, Vesna Skubic in Ivana Blaž.

Neprofitni urbanistični studio Prostoroz je včeraj v Bruslju prejel nagrado Novi evropski Bauhaus kot drugouvrščeni izstopajoči projekt v kategoriji Prednost ljudem in prostorom, ki to najbolj potrebujejo. Foto: arhiv Prostoroz.

Center za kreativnost
Muzej za arhitekturo
in oblikovanje

Rusjanov trg 7,
SI-1000 Ljubljana
t +386(0)1 548 42 70

e info@czk.si
www.czk.si
www.mao.si

Na panelu *Novi evropski Bauhaus v regijah za pravični prehod* sta slovenske barve zastopali direktorica Regionalne razvojne agencije Zasavje Anja Šerc in vodja projekta Preplet – Zasavsko učno stičišče Nataša Grošelj. Foto: arhiv CzK

Predstavnica kabineta župana Občine Ravne na Koroškem Janja Širnik je predstavila edinstven primer skupnostnega razvojnega prostora, ki ohranja neprecenljive sledi več kot štiristoletne tradicije jeklarstva z ohranjeno originalno proizvodno halo v kateri so še vedno izvorni stroji. Je tudi prostor, ki povezuje preko 40 deležnikov in bo svoja vrata uradno odprl 7. oktobra 2025.

Center za kreativnost
Muzej za arhitekturo
in oblikovanje

Rusjanov trg 7,
SI-1000 Ljubljana
t +386(0)1 548 42 70

e info@czk.si
www.czk.si
www.mao.si

Srečanje deležnikov NEB v Bruslju je združilo raznoliko delegacijo, ki so jo zastopali predstavniki Mestne občine Celje z županom Matijo Kovačem, Občine Ravne na Koroškem, Regionalne razvojne agencije Zasavje, Regionalne razvojne agencije Savinjska, Ministrstva za kohezijsko in regionalni razvoj (MKRR), Ministrstva za okolje, prostor in energijo (MOPE), Zavoda Iskriva, Slovenskega regionalnega razvojnega sklada, Centra za razvoj, demonstracijo in usposabljanje za brezogljične tehnologije ter projekta Preplet – Zasavsko učno stičišče ter Centra za kreativnost (CzK) in MAO.

Sofinancira
Evropska unija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Projekt je del programa Centra za kreativnost,
ki ga sofinancirata Evropska unija in Republika Slovenija.